

Reactie NVI op consultatie Besluit breed Moratorium

De Nederlandse Vereniging van gecertificeerde Incasso-ondernemingen heeft destijds aangegeven geen voorstander te zijn van een breed moratorium en is dat nog steeds niet. De NVI vreest dat een moratorium meer symptoombestrijding behelst, dan leidt tot werkelijke (duurzame) oplossingen. Oplossingen die de NVI veel meer ziet in het bewust maken van het belang van goed budgetbeheer. Bijvoorbeeld door op scholen educatieprogramma's op dit vlak financieel te ondersteunen en achterstandsgroepen te onderwijzen in het voeren van een adequate financiële huishouding.

Voorkomen moet worden dat een moratorium een comfortabele periode voor de schuldenaar wordt waarin hij ontlast wordt van alle verantwoordelijkheid. Er zou juist bekeken moeten worden hoe hij zo snel en zo goed mogelijk weer verantwoordelijk gemaakt kan worden voor zijn eigen handelen.

Het is op dit moment onvoldoende duidelijk wat nu precies de toegevoegde waarde is van een half jaar pauze, wat de schuldhulpverlening in die tijd gaat doen wat ze nu niet kan en wat het doel is.

Bij deze sympathiek bedoelde poging tot bescherming van de schuldenaar wordt het belang van de schuldeiser erg makkelijk ter zijde geschoven. Zijn rekening wordt niet betaald, maar hij dient ondertussen wel aan zijn verplichtingen te voldoen. Een aanzienlijk deel van de faillissementen, met name in het MKB en bij ZZP-ers, is een direct gevolg van wanbetaling.

Nu het moratorium een voldongen feit is, juicht de NVI het toe dat er bij AMvB nadere voorwaarden worden gesteld aan het toekennen van een moratorium en dat er verplichtingen aan de schuldenaar worden opgelegd. Het moratorium moet immers een ultimatum remedium zijn en niet een walhalla voor schuldenaren of een makkelijke fase voor de schuldhulpverlening die het dossier een paar maanden langer op de plank kan laten liggen.

Artikelsgewijs commentaar

Artikel 1:

c: Wat is een "adequate oplossing"? Het gebruik van het woord aflossing verhoudt hier niet tot de praktijk waarin juist geen sprake is van aflossing van de schuld, maar waarin een kwijting tegen een geringe betaling van de schuld wordt gevraagd. Schuldeisers hebben recht op duidelijke taal die geen mooier beeld schetst naar de samenleving dan de praktijk waarin schuldeisers steeds meer worden belemmerd in het verkrijgen van betaling en hun recht.

Artikel 2:

Maximaal 6 maanden

De termijn van 6 maanden is erg lang en zal in de meeste gevallen niet nodig zijn. In een grote meerderheid van de gevallen moet het mogelijk zijn om de situatie in een aanzienlijk kortere periode te stabiliseren. Immers, bij het indienen van het verzoek moet al een complete lijst met schulden/schuldeisers worden overlegd, dus er is dan al sprake van een goed inzicht in de aard en omvang van de schulden. De vraag is wat een afkoelperiode van 6 maanden dan nog toevoegt.

De termijn van 6 maanden is formeel het maximum, maar zal in de praktijk de standaard termijn worden. Als het college de kosten en moeite neemt om een moratorium aan te vragen, dan zal men direct de maximale termijn verzoeken. Een verlenging vergt immers een extra verzoek/handeling en kost dus tijd en geld.

Door het moratorium standaard 6 maanden te laten duren wordt het een zeer aantrekkelijke optie voor schuldenaren: 6 maanden verlost van confrontatie. Ook voor de helaas soms inefficiënte en weinig effectieve schuldhulpverlening is het erg makkelijk gemaakt om een paar maanden op een zeer laag pitje te draaien. Er is geen enkele prikkel om eerder orde op zaken te stellen, terwijl dat wel in het belang is van schuldeisers.

Artikel 2 lid 3

Bij het verzoek worden in ieder geval overlegd:

- c. een met redenen omklede verklaring van het college dat een afkoelingsperiode noodzakelijk is in het kader van de schuldhulpverlening;

Welke eisen worden er aan de motivatie van de noodzakelijkheid gesteld? Ofwel wanneer wordt het moratorium noodzakelijk geacht?

Er is bij schuldeisers behoefte aan meer duidelijkheid. Wat zijn gegronde redenen in deze context en welke uitgangspunten zijn relevant om te bepalen dat een afkoelingsperiode noodzakelijk is? Welke toestand ten aanzien van schulden laat zo'n noodzakelijkheid ontstaan? De definitie is van belang omdat daarmee de inspanningen voor preventie op de juiste manier gevoed kunnen worden om te voorkomen dat debiteuren in situaties komen waarin een moratorium noodzakelijk is.

- d. een plan van aanpak waarin de schuldhulpverlener aangeeft welke stappen er gezet zullen worden en wat het verwachte tijdpad daarvan is;

Schuldeisers hebben er behoefte aan dat er een duidelijkere instructie opgenomen wordt over het plan van aanpak. Waar dient dit plan toe en waar moet het aan voldoen. Zonder eisen kan er niet getoetst en gecontroleerd worden, hetgeen met de huidige nogal wisselende kwaliteit binnen de schuldhulpverlening onwenselijk is.

Hoe en door wie wordt de voortgang gecontroleerd en welke consequenties worden er verbonden aan een gebrekkige voortgang?

Artikel 3

1. Het verzoek voor een afkoelingsperiode wordt toegewezen als voldoende aannemelijk is:

- a. dat de schuldenaar de uit de schuldhulpverlening voortvloeiende verplichtingen naar behoren zal nakomen; en
- b. dat de afkoelingsperiode noodzakelijk is in het kader van de schuldhulpverlening en in het belang is van de gezamenlijke schuldeisers.

Art. 3 lid 1 sub b:

Ook hier behoefte aan een definitie van “noodzakelijk”

Vraag: wanneer is de afkoelingsperiode in het belang van de gezamenlijke schuldeisers?

In de Toelichting:

Een afkoelingsperiode is in het belang van schuldeisers omdat het de kans vergroot dat de schuldenaar zijn verplichtingen kan nakomen na de afkoelingsperiode.

Zoals het hier wordt gesteld is een moratorium dus per definitie altijd in het belang van schuldeisers. Het is maar zeer de vraag of het juist is dat het altijd de kans vergroot dat de schuldenaar zijn verplichtingen kan nakomen na de afkoelingsperiode.

Art. 3 lid 2 sub a:

Hieraan zou moeten worden toegevoegd: indien in de 10 jaar voorafgaande aan het verzoek de debiteur een WSNP traject heeft doorlopen, in staat van faillissement heeft verkeerd of een minnelijke saneringsregeling heeft doorlopen. Dit voor consistentie met de vereisten van de WSNP en het dwangakkoord.

Artikel 3 lid 3. Bij toewijzing van het verzoek stelt de rechter de duur van de afkoelingsperiode vast.

In de Toelichting

Als een verzoek tot afkondiging van het breed moratorium wordt toegewezen door de rechtbank, stelt de rechter de duur van de afkoelingsperiode vast, met een maximum van zes maanden. Is een afkoelingsperiode voor zes maanden verleend, dan is verlenging niet mogelijk omdat het een maximale termijn betreft. Heeft de rechtbank een afkoelingsperiode voor bijvoorbeeld drie maanden afgekondigd, dan kan deze met maximaal drie maanden worden verlengd. Daarvoor hoeft het college geen afzonderlijk verzoek in te dienen; de mogelijkheid van verlenging kan worden voorzien in de beslissing van de rechtbank door een kortere afkoelingsperiode met de mogelijkheid van (voorwaardelijke) verlenging af te kondigen.

Het zou het draagvlak kunnen vergroten door hier de standaard werkwijze van te maken: standaard een periode van maximaal 3 maanden met de mogelijkheid van voorwaardelijke verlenging. Daarbij moet het woord "voorwaardelijke" nadrukkelijk niet tussen haakjes staan, maar juist onderstreept worden. Aan de verlenging moeten concrete en meetbare eisen worden gesteld.

Art. 3 lid 4:

Absoluut noodzakelijke voorwaarde, het minnelijke traject moet immers eerst beproefd worden en pas na uitputting daarvan kan er sprake zijn van een beroep op de WSNP.

Artikel 4

In artikel 4 staan de verplichtingen die de schuldenaar moet nakomen gedurende het moratorium.

Hier ontbreekt de inspanningsverplichting en de maximale reservering. Naar vermogen baten verwerven is te beperkt. Graag de inspanningsverplichting van de WSNP invoegen, maximale inspanning om inkomen uit arbeid te verwerven voor minimaal 36 uur per week en zo een maximale reservering ten behoeve van de schuldeisers te realiseren.

De NVI zou daar graag nog een verplichting aan toevoegden. Om te voorkomen dat het in de toekomst weer mis gaat is het essentieel dat de schuldenaar kennis heeft van budgetbeheer. Daarom zou een verplichting tot het volgen van een cursus budgetbeheer/financiële huishouding onderdeel moeten uitmaken van de verplichtingen die voor de schuldenaar gelden tijdens het moratorium.

Artikel 6 tussentijdse beëindiging

In artikel 6 lid 1 staat wanneer de gemeente verplicht is om een verzoek tot tussentijdse beëindiging van het moratorium in te dienen, in lid 2 wanneer de gemeente dit *kan* doen (maar dus niet hoeft).

Het genoemde onder artikel 6 lid 2 sub a, b en d zou onder de verplichting van lid 1 moeten vallen. Dit kunnen geen vrijblijvende gedragingen zijn zonder consequenties. Dit raakt aan de basis van een saneringstraject en aan de grondslag van het moratorium. Een college moet dus in de gevallen van het niet verstrekken van informatie, niet verlenen van medewerking en laten ontstaan van nieuwe schulden, verplicht zijn om een verzoek tot tussentijds beëindiging van het moratorium in te dienen, en feitelijk op die gronden al verplicht zijn (zowel de gronden lid 1 als lid 2) om terstond de saneringsregeling te beëindigen en de beschikking voor schuldhelpverlening in te trekken, alsmede geen WSNP verklaring af te geven.

Het is overigens kwestieus of de gemeente een verzoek zal indienen als daar geen verplichting toe is. Is er voldoende belang voor de gemeente om een beëindigingsverzoek in te dienen? Het indienen van een dergelijk verzoek kost tijd en geld. Met name wanneer de schuldenaar bovenmatige nieuwe schulden doet of laat ontstaan is het voortbestaan van een moratorium totaal misplaatst. Dit is echter geen imperatieve beëindigingsgrond. En dat terwijl in dat geval het bestaansrecht van het moratorium totaal is verdwenen en de positie van de bestaande schuldeisers wordt verslechterd.

Artikel 7

Art. 7 lid 1

Schuldeisers moeten als belanghebbende een inspraakrecht hebben en door het college geïnformeerd worden over het verzoekschrift dat wordt ingediend voor een moratorium, alsmede de rechtbank waaraan het verzoekschrift wordt verzonden en de behandeldatum en tijd. Het zijn immers hun fundamentele belangen die worden geschaad door de werking van een moratorium en schuldeisers moeten hun bezwaren kenbaar kunnen maken, zeker in die gevallen waarbij opschorting van 6 maanden (ernstige) bedrijfsmatige gevolgen hebben (denk aan MKB, ZZP-ers, etc.).

Artikel 8

Als er geen toetsing in twee instanties is, dan moet er ook een verzoekschrift tot beëindiging van een moratorium kunnen worden ingediend.

Artikel 12

Dit is voor schuldeisers een noodzakelijk artikel.

De NVI is graag bereid om haar standpunten mondeling of schriftelijk nader toe te lichten.